

Cultura i desenvolupament: més enllà del paradigma econòmic

Publicat per [Interacció](#) [1] el 14/02/2018 - 13:09 | Última modificació: 13/04/2026 - 16:33

En els darrers anys, la relació entre cultura i desenvolupament s'ha reformulat de manera significativa. El volum editat per Igor Stokfiszewski parteix d'una crítica explícita a les aproximacions dominants, especialment aquelles que han reduït la cultura a motor de les indústries creatives o a factor de competitivitat econòmica. El seu plantejament és més ambiciós: pensar la cultura com una esfera capaç de contribuir a transformar les condicions socials, econòmiques i polítiques.

El punt de partida és una hipòtesi clara: en un context de crisi sistèmica, la cultura pot oferir pràctiques i marcs d'acció que permetin superar els límits del paradigma neoliberal. No es tracta d'un argument abstracte. El llibre es fonamenta en l'anàlisi d'iniciatives culturals concretes que mostren com la cultura pot generar vincles comunitaris, empoderar participants i activar processos de desenvolupament en entorns locals.

Un dels desplaçaments més rellevants és el canvi en la definició mateixa de cultura. El focus es mou des de les institucions i la producció artística cap a allò que els autors anomenen "cultura viva" o "cultura social": pràctiques que emergeixen en xarxes d'entitats, grups informals i moviments comunitaris. Aquesta ampliació del concepte permet observar la cultura no com un sector delimitat, sinó com un conjunt de pràctiques que travessen la vida social.

Aquest canvi implica també una redefinició del desenvolupament. El llibre qüestiona la identificació automàtica entre desenvolupament i creixement econòmic, i proposa entendre'l com un procés que inclou dimensions socials, relacionals i de sentit. El desenvolupament es vincula així a la capacitat de generar noves formes de coordinació social, de transformar relacions i de produir valor més enllà del mercat.

En aquest marc, la participació cultural adquireix un paper central. No només com a accés a béns culturals, sinó com a implicació activa en processos col·lectius. Les iniciatives analitzades comparteixen alguns trets: fomenten la participació, generen relacions que esdevenen recursos, tenen capacitat de sostenir-se en el temps i operen més enllà de les lògiques jeràrquiques tradicionals. El seu impacte no es mesura només en termes econòmics, sinó en la transformació dels entorns on actuen.

El llibre també aborda les implicacions per a les polítiques públiques. Si la cultura pot contribuir al desenvolupament d'aquesta manera, calen marcs institucionals que ho facin possible. Això implica repensar les polítiques culturals perquè donin suport a aquestes pràctiques, facilitin la cooperació entre actors i reconeguin el valor de la cultura en termes més amplis.

En paral·lel, alguns textos del volum plantegen una qüestió de fons: la crisi actual no es pot resoldre només ajustant la relació entre estat i mercat. Cal activar altres mecanismes de coordinació social, i aquí la cultura apareix com un espai clau per generar formes alternatives de sociabilitat, diàleg i acció col·lectiva.

El que emergeix és una idea força: la cultura no és només un recurs per al desenvolupament, sinó un lloc des d'on es redefineix què entenem per desenvolupament. I això obre una pregunta directa per a les polítiques culturals locals: estem pensant la cultura com un àmbit sectorial que cal gestionar, o com una infraestructura social capaç d'activar transformacions reals en el territori?

Igor Stokfiszewski [ed.] | Institute for Advanced Study in Warsaw

[Culture and development: beyond neoliberal reason \[2\]](#)

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: desenvolupament territorial

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: innovació cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/2018/cultura-desenvolupament>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-retrieve-file.pl?id=c597e52507ad85bd2f17ec4b038ca831>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7319>